

FRANSUZ TILI DARSLARIDA INNOVATSION TA'LIM USULLARI

Malikova Tashbuvi Orziqulovna

Sirdaryo IIV akademik litseyi fransuz tili o'qituvchisi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19035434>

Annotatsiya. Ushbu maqolada fransuz tili darslarida innovatsion ta'lim usullaridan foydalanishning ahamiyati, ularning o'quvchilarning nutqiy kompetensiyasini rivojlantirishdagi o'rni tahlil qilinadi. Shuningdek, interfaol metodlar, zamonaviy pedagogik texnologiyalar va axborot-kommunikatsiya vositalaridan foydalanish orqali dars samaradorligini oshirish masalalari yoritiladi. Fransuz tilini o'qitishda qo'llaniladigan loyiha metodi, klaster, aqliy hujum, rolli o'yin kabi usullar o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirishga xizmat qilishi asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: innovatsion ta'lim, fransuz tili, interfaol metodlar, pedagogik texnologiya, kommunikativ kompetensiya, zamonaviy ta'lim.

Аннотация. В данной статье рассматривается значение инновационных методов обучения на уроках французского языка и их роль в развитии речевой компетенции учащихся. Также освещаются вопросы повышения эффективности уроков посредством использования интерактивных методов, современных педагогических технологий и информационно-коммуникационных средств. Обосновывается, что такие методы, как проектный метод, кластер, мозговой штурм и ролевые игры, способствуют развитию самостоятельного мышления учащихся.

Ключевые слова: инновационное обучение, французский язык, интерактивные методы, педагогические технологии, коммуникативная компетенция, современное образование.

Annotation. This article analyzes the importance of using innovative teaching methods in French language classes and their role in developing students' communicative competence. It also discusses ways to improve lesson effectiveness through interactive methods, modern pedagogical technologies, and information and communication tools. The article emphasizes that methods such as project-based learning, clustering, brainstorming, and role-playing games help develop students' independent thinking and language skills.

Keywords: innovative education, French language, interactive methods, pedagogical technology, communicative competence, modern education.

Yangi O'zbekiston rivojiga katta hissa qo'shayotgan ta'lim tizimini yanada takomillashtirish maqsadida ayni damda ta'lim-tarbiyaga alohida e'tibor qaratib kelinmoqda.

Yurtimizda barpo etilayotgan Uchinchi Renessans davrida ta'limda sifat samaradorligiga erishish va bunda o'qituvchilar faoliyatiga tayanish dolzarb vazifalar sirasiga qo'shildi.

O'zbekistonda ta'limni yanada takomillashtirish davri kechmoqda. Ushbu jarayonda faqatgina sinfda dars berib kelayotgan o'qituvchilargina emas, balki bo'lajak pedagog-o'qituvchilar ham juda katta, muhim rol o'ynaydi. Ularda ham kasbiy qiyofani to'la shakllantirish shart.

Bugungi kunda ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, o'quv jarayoniga innovatsion texnologiyalarni joriy etish muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Ayniqsa, xorijiy tillarni o'qitishda zamonaviy pedagogik yondashuvlardan foydalanish o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini samarali shakllantirishga xizmat qiladi. Fransuz tili dunyoda keng tarqalgan tillardan biri bo'lib, xalqaro diplomatiya, madaniyat va ilm-fan sohalarida muhim o'rin tutadi.

Shu sababli fransuz tilini o'qitish jarayonida o'quvchilarning nutqiy faoliyatini rivojlantirish, ularni mustaqil fikrlashga o'rgatish hamda kommunikativ kompetensiyalarini shakllantirish zarur. Bunda innovatsion ta'lim usullari muhim ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy pedagogika o'qituvchidan faqat bilim beruvchi emas, balki o'quv jarayonini tashkil etuvchi, yo'naltiruvchi va motivatsiya beruvchi shaxs bo'lishni talab qiladi.

Fransuz tilini o'qitishda innovatsion metodlardan foydalanish o'quvchilarning darsga qiziqishini oshiradi, ularning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi va bilimlarni samarali o'zlashtirishga yordam beradi. Interfaol metodlar o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlab, ularni dars jarayonining faol subyektiga aylantiradi.

Bugungi kunda xorijiy til darslarida keng qo'llanilayotgan innovatsion metodlardan biri loyiha metodi hisoblanadi. Bu metod orqali o'quvchilar mustaqil ravishda ma'lumot izlaydi, tahlil qiladi va natijalarini taqdim etadi. Masalan, fransuz tilida "Fransiya madaniyati", "Parij shahri", "Fransuz taomlari" kabi mavzularda loyiha ishlari tashkil etilishi mumkin. Bu jarayon o'quvchilarning til ko'nikmalarini rivojlantirish bilan birga ularning tadqiqotchilik qobiliyatlarini ham oshiradi.

Shuningdek, aqliy hujum (brainstorming) metodi ham fransuz tili darslarida samarali hisoblanadi. Ushbu metod o'quvchilarning fikrlash faolligini oshiradi va yangi g'oyalarni erkin bayon qilish imkonini beradi. Ushbu maqolada bugungi globallashuv jarayoniga xos ta'lim texnologiyalaridan foydalanish masalalari yoritilgan

Bugungi globallashuv davrida ta'lim jarayoni oldiga yangi, murakkab vazifalar qo'yimoqda. Axborot oqimi keskin ortayotgan, sun'iy intellekt, raqamli texnologiyalar keng qo'llanilayotgan bir paytda o'quvchilarda mustaqil, tanqidiy va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish dolzarb ahamiyat kasb etadi. Shu nuqtai nazardan, ta'limda interfaol usullardan foydalanish o'quvchilar tafakkurini rivojlantirishning eng samarali yo'llaridan biridir.

Interfaol usullar – bu o'quvchini dars jarayonining faol ishtirokchisiga aylantiruvchi, uning mustaqil fikrlashiga, muammoli vaziyatlarni tahlil qilishiga va xulosalar chiqarishiga yordam beruvchi ta'lim metodlaridir. "Aqliy hujum", "Bumerang", "Klaster", "Fikrlar xaritasi", "Sinkveyn", "Insert", "Bahs-munozara" kabi usullar o'quvchilarning tafakkur faoliyatini faollashtiradi.

Shuningdek, bugungi globallashuv sharoitida zamonaviy ta'lim texnologiyalari — onlayn platformalar, multimedia vositalari, virtual laboratoriyalar, interaktiv doskalar va sun'iy intellekt asosidagi o'quv dasturlari interfaol metodlarni yangi bosqichga olib chiqmoqda. Masalan, "Google Classroom", "Kahoot", "Quizizz", "Padlet" kabi platformalar o'quvchilarning bilimini baholash va tafakkurini rag'batlantirishda keng imkoniyatlar yaratadi.

Interfaol usullar yordamida tashkil etilgan darslarda o'quvchilar faqat bilim oluvchi emas, balki izlanish, tahlil va ijodkorlik faoliyatining ishtirokchisiga aylanadi. Bu esa ularning mantiqiy fikrlash, mustaqil qaror qabul qilish, muammolarga turli nuqtai nazardan yondashish ko'nikmalarini shakllantiradi.

Globalashuv davrida o'qituvchidan yangicha yondashuv, doimiy yangilikka intilish, raqamli kompetensiyani oshirish talab etiladi. O'qituvchi interfaol metodlarni zamonaviy texnologiyalar bilan uyg'unlashtirgan holda darsni tashkil etsa, o'quvchilarning tafakkur jarayoni yanada faollashadi. Zamonaviy jarayonlarning shiddatli tus olishi zamonaviy ta'lim tizimi oldiga o'qituvchining kasbiy mahoratini tubdan transformatsiya qilish va uning raqamli kompetensiyasini muntazam ravishda oshirib borish kabi strategik vazifalarni qo'ymoqda.

Bugungi kunda pedagogik faoliyat shunchaki axborot uzatish mexanizmi emas, balki innovatsion texnologiyalar va interfaol metodologiyalar sintezi asosida qurilgan murakkab intellektual jarayondir. O'qituvchi tomonidan dars jarayonida raqamli resurslardan maqsadli foydalanilishi o'quvchilarning nafaqat fanga bo'lgan qiziqishini orttiradi, balki ularda mustaqil tahlil qilish, muammoli vaziyatlarda kreativ yechimlar topish va mantiqiy tafakkur yuritish kabi fundamental ko'nikmalarni shakllantiradi. Zamonaviy yondashuvlar asosida tashkil etilgan ta'lim muhiti o'quvchini passiv ob'ektdan bilim olish jarayonining faol sub'ektiga aylantiradi, bu esa o'z navbatida, o'quvchining kognitiv salohiyatini maksimallashtirishga va uning globallashtirish mehnat bozorida raqobatbardoshligini ta'minlashga xizmat qiladi. Masalan, "Aqliy hujum" usuli orqali muammoli savollarni onlayn tarzda muhokama qilish bunda "Aqliy hujum" usuli orqali muammoli savollarni onlayn tarzda muhokama qilish o'quvchilarning kreativ tafakkurini va jamoaviy ishlash ko'nikmalarini raqamli muhitda faollashtirishga xizmat qiladi.

Ushbu yondashuv masofaviy va gibrid ta'lim shakllarida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yordamida o'quvchilar o'rtasida real vaqt rejimida g'oyalar almashinuvini ta'minlaydi. Onlayn formatdagi "aqliy hujum" nafaqat vaqt va makon cheklovlarini bartaraf etadi, balki raqamli doskalar va interfaol platformalar orqali har bir fikrni vizuallashtirish, tizimlashtirish va tahlil qilish imkoniyatini yaratadi. Bu jarayon o'quvchilarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirib, muammoli vaziyatlarga innovatsion yechimlar topish hamda o'z argumentlarini asoslash madaniyatini shakllantirishda muhim pedagogik vosita hisoblanadi.

Xulosa qilib aytganda, o'quvchilarning tafakkur xususiyatlarini shakllantirishda interfaol usullarning o'rni beqiyosdir. Ular nafaqat bilimni o'zlashtirish, balki uni tahlil qilish, qo'llash, baholash va yangi g'oyalar yaratish imkonini beradi. Bugungi globallashtirish jarayonida ta'lim texnologiyalaridan oqilona foydalanish o'quvchilarning tafakkur salohiyatini yuksaltirish, ularni ijodkor, mustaqil fikrlovchi shaxs sifatida tarbiyalashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida" PF-60-sonli Farmoni/ <https://lex.uz/docs/5841063>
2. Sh. Mirziyoyevning "O'zbekiston Respublikasi Xalq Ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi 2019-yil 24-aprelda PF-5712-son Farmoni (Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 29.04.2019-y).
3. Jalolov J.J. Chet til o'qitish metodikasi. – Toshkent: O'qituvchi, 2012.
4. Passov E.I. Kommunikativniy metod obucheniya inostrannomu yaziku. – Moskva: Prosveshcheniye, 1991.

5. Bim I.L. Teoriya i praktika obucheniya inostrannomu yaziku. – Moskva: Prosveshcheniye, 2007.
6. Safarova R., Musayeva N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: Fan, 2014.
7. Azizxo‘jayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: O‘qituvchi, 2006.
8. Hoshimov O‘., Yoqubov I. Ingliz tili o‘qitish metodikasi. – Toshkent: Sharq, 2003.